

Universitat de Lleida
Facultat d'Infermeria
i Fisioteràpia

Campus
Universitari
Igualada-UdL

Guia sobre Plagi i Honestat Acadèmica

Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia de la Universitat de Lleida

(Document aprovat per la Comissió d'Estudis del 8 de maig de 2013)

(Actualitzat i aprovat per la Comissió de Plagi i Honestedat Acadèmica el 14 de maig de 2020,
aprovat per la Comissió d'Estudis de 22 de maig de 2020

i aprovat per la Comissió d'Ordenació Acadèmica de 2 de juny de 2020)

Disseny imatge de la portada: Starline / Freepik

Índex

1.	Què és el plagi?.....	3
2.	Formes de plagi	4
3.	Com s'evita incórrer en un acte de plagi?.....	5
4.	Què no és plagi?	5
5.	Què cal citar?	5
6.	Què no cal citar?.....	6
7.	Formes de citar.....	6
8.	Mètodes de citació	6
9.	Per què pot ser delictes plagiar?	7
10.	Eines de detecció de plagi de la Universitat de Lleida.....	7
11.	Altres accions acadèmiques deshonestes.....	7
12.	Penes per plagiar o per incórrer en accions acadèmiques deshonestes	8
13.	Bibliografia	9
14.	Annex: recursos	10

1. Què és el plagi?

El Diccionari de la Llengua Catalana de l'Institut d'Estudis Catalans (2019) defineix el **plagi** com a “Part d’una obra d’altri inserida en la pròpia sense indicació de la font”.

Des del punt de vista legal el plagi no està definit en la legislació i no es tracta d’un concepte legal, sinó que es pot traduir en una infracció dels drets d’autor¹. Per aquest motiu, per entendre el plagi, s’ha de parlar dels drets d’autor, és a dir, de la normativa establerta per l’organització Mundial de la Propietat Intel·lectual (WIPO – *World Intellectual Property Organization*) i que es pot consultar a: www.wipo.org. El Reial Decret Legislatiu 1/1996, de 12 d’abril, aprova el text refós de la Llei de Propietat Intel·lectual, regularitzant i harmonitzant les disposicions legals vigents sobre aquesta matèria, en el seu article 5 considera “com autor a la persona natural que crea alguna obra literària, artística o científica” (Reial Decret Legislatiu 1, 1996). Per tant, serà una infracció del dret d’autor, quan es presenta una obra o part d’una obra d’una altra persona com a pròpia, i no es cita correctament la font de la qual s’ha tret la informació.

Així mateix l’article 14.1 c) de la Llei 14/2011, de 1 de juny, de la Ciència, la Tecnologia i la Innovació, estableix com un dret dels investigador el ser reconeguts i emparats en l’autoria o coautoria d’aquells treballs de caràcter científic on participi. Per tant, aquesta llei protegeix l’autoria de les idees o les investigacions, la qual, va més enllà dels drets protegits per la llei de la propietat intel·lectual. A més cal tenir en compte que es funció de la universitat vetllar pels resultats de la investigació, la seva novetat i per tant, la seva publicació per una qüestió de prestigi. Aquest prestigi té una dimensió personal i patrimonial reconeguda per la legislació vigent (*art. 18.1 CE, 1978*).

L’honestat acadèmica és un valor fonamental i un pilar essencial dels estudis, de la recerca, les publicacions, l’ensenyament i l’administració; essent un principi, una estratègia necessària per l’abordatge de totes les activitats acadèmiques basades en el respecte, la integritat i el reconeixement de la propietat intel·lectuals dels altres i la autenticitat del treball propi.

¹ L’Audiència Provincial de València fa referència al plagi des del punt de vista jurídic com “por plagio se ha de entender, en su acepción más simplista, todo aquello que supone copiar obras ajenas en lo sustancial, presentándose más bien como una actividad material mecanizada y muy poco intelectual y creativa, carente de toda originalidad y de concurrencia de genio o talento humano. Aunque manifieste cierto ingenio, se da en las situaciones de identidad y en aquellas otras que, aunque encubiertas, descubren similitud con la creación original, produciendo un estado de apropiación y aprovechamiento de la labor creativa y esfuerzo ideario o intelectual ajeno. No procede confusión con todo aquello que es común, integra el acervo cultural generalizado o está anticipado y al alcance de todos, ya que si faltan la creatividad y la originalidad, mal se pueden infringir los artículos 1 y 10 de la Ley, de ahí que el concepto de plagio haya de referirse a las coincidencias estructurales básicas y fundamentales y no a las accesorias, añadidas, superpuestas o modificaciones no trascendentales” (Sentències del Tribunal Suprem del 28 de gener del 1995, del 17 d’octubre del 1997, del 23 de març del 1999, del 18 de desembre del 2008, etc.).

Recuperat de: <http://www.aolconsultores.es/sobre-el-delito-de-plagio.html>,
<https://www.ilpabogados.com/plagio-copiar-y-pegar/> i <http://www.aolconsultores.es/sobre-el-delito-de-plagio.html>.

Per a preparar qualsevol tipus de treball acadèmic o d'investigació és necessari consultar diverses fonts d'informació, moltes vegades està ja publicada i per tal d'utilitzar-la s'haurà de dir d'on s'ha tret. És una manera de reconèixer el treball d'altres autors, de reforçar els propis arguments amb prèvies aportacions d'altres i de facilitar als lectors poder ampliar la informació que està llegint, anant a l'original si així ho desitja.

L'honestat acadèmica requereix que s'expliciti que s'està utilitzant una font externa. Si no se citen les fonts d'informació utilitzades es pot incórrer en un acte de plagi, que en la comunitat acadèmica pot ser una falta greu.

2. Formes de plagi

Es diferencien diverses formes de plagi:

- Sense esmentar font (Tripathi & Kumar, 2009):
 - a. Lliurar un treball aliè com si fos propi.
 - b. Reproduir fragments complets sense alteració.
 - c. Combinar diferents fonts, sense fer referència a cap.
 - d. Reproduir el fragment, del què es canvien algunes paraules.
 - e. Reformulació de diferents fonts que conformen el treball final.
- Amb fonts citades (Tripathi & Kumar, 2009):
 - a. Se cita l'autor però sense les dades necessàries per localitzar la font.
 - b. No es pot localitzar la font citada pel fet que la seva referència és incorrecta.
 - c. Se cita l'autor, però no entrecomillen les paraules textuales, així es fa passar per pròpia una redacció aliena.
 - d. Les cites i referències són correctes, però pràcticament constitueixen la major part de l'article, no hi ha res original.
 - e. En alguns fragments se citen de forma correcta les fonts però en altres s'introdueix una paràfrasi d'aquestes mateixes fonts sense citar.
- Altres tipus de plagi (Tripathi & Kumar, 2009):
 - a. Es reproduïxen cites directes sense cometes.
 - b. Canvis d'algunes paraules de la cita, que es reproduïx sense cometes.
 - c. Fer passar una idea aliena com a pròpia.
 - d. Seguir el raonament d'un altre autor en un ordre aproximat a què es desenvolupa en l'article original.
 - e. Plagi de dades procedents d'altres estudis sense reconeixement.
- Autoplagi (Comas, Sureda, & Oliver, 2011):
 - a. Copiar parts de treballs lliurats en anys anteriors (bé siguin propis o compartits amb altre estudiant) i lliurar-los com parts d'un treball acadèmic "nou".

- b. Lliurar un treball complet realitzat per un mateix que ja hagi estat lliurat (per a la mateixa o una altra assignatura).
- c. Facilitar a un altre estudiant un treball d'anys anteriors o actual perquè el lliuri com un treball propi, original i inèdit.
- Ciberplagi (Comas, Sureda, Casero & Morey, 2011):
 - a. Copiar fragments de pàgines WEB i/o articles trobats per Internet per compondre integralment un treball.
 - b. Descarregar un treball d'internet i lliurar-lo com a propi.
 - c. Copiar informació de pàgines WEB o documents localitzats a Internet sense citar-los correctament.

3. Com s'evita incórrer en un acte de plagi?

Si es vol utilitzar informació d'altres per incorporar-la a un article, un llibre, un discurs una revista, una pàgina web etc., s'ha de citar reproduint o esmentant l'autoria. La citació és la forma abreujada d'una referència bibliogràfica i serà el vincle que s'estableix entre dos productes d'autor.

Una de les principals causes que porten a incórrer en el plagi és el desconeixement de la forma de citar.

4. Què no és plagi?

- Incloure en el treball fragments de textos aliens, sempre que estigui justificat, aparegui entre cometes i citem la font.
- Parafrasejar², comentar, resumir, condensar text aliè. Sempre de forma justificada i citant la font.
- Utilitzar informació que és comunament coneguda i admesa (no cal citar font).
 - a. La fórmula química de l'aigua és H₂O.
 - b. Alexander Fleming va descobrir la penicil·lina, etc.
- Incorporar en el treball idees, teories, dades, recopilació de resultats d'una investigació original, apunts de classe, etc. aliens. Sempre citant la font.

5. Què cal citar?

- Teories o idees d'altres autors.
- Frases copiades literalment.

² S'enten per parafrasejar, presentar una idea a partir de quelcom que s'ha llegit, però amb les pròpies paraules i sempre proporcionant una perspectiva pròpia de la idea (s'enten que ha de tenir anàlisi crític, no solsament un canvi en l'ordre de les paraules). Quan es parafraseja, es fa necessària la citació.

- Qualsevol tipus d'estadístiques, fonts orals, imatges, taules, gràfics o similars.
- Qualsevol informació específica que no sigui de coneixement comú.

També es pot citar informació o imatges que vingui de les xarxes socials, es pot necessitar citar un tuït, un blog o un vídeo que apareix per exemple a Youtube.

La Llei de Propietat Intel·lectual (Reial Decret Legislatiu 1, 1996) permet la reproducció d'imatges ja divulgades per qui té dret a fer-ho, imatges que tingui una finalitat docent o de recerca, i imatges que no tinguin simplement una finalitat decorativa.

6. Què no cal citar?

- Dades o fets de coneixement comú i públic.
- Idees, aportacions, conclusions, observacions pròpies.

7. Formes de citar

Tots els estils de citació tenen dues parts: citació dins del text i bibliografia al final del document.

Les formes de citar dependran de l'estil de citació que es vulgui utilitzar:

- Transcriure de forma literal allò que ha escrit un altre autor, escrivint la cita textual entre cometes i incloent informació (segons mètode de citació) que permeti identificar la font bibliogràfica utilitzada.
- Parafrasejar o explicar amb les nostres paraules les idees d'un altre autor. En aquest cas també cal incloure informació (segons mètode de citació) que permeti identificar la font bibliogràfica utilitzada.

Per parafrasejar és aconsellable llegir atentament el text original i extreure paraules clau o frases que resumeixin el plantejament i assegurar que la informació que es vol donar és fidel però que no fa servir les mateixes expressions.

8. Mètodes de citació

- Mètode numèric: utilitza números en el moment d'inserir referències dins el text utilitzant parèntesi, claudàtors o subíndexs. A la bibliografia les referències bibliogràfiques apareixeran ordenades alfabèticament o ordenades numèricament segons l'ordre d'aparició dins del text. A mode d'exemple l'estil de citació anomenat com Vancouver que segueix les recomanacions del *International Committee of Medical Journal Editors* i la *guia d'estil de la National Library of Medicine*.
- Mètode de notes: utilitza números que remetent a notes ordenades numèricament segons l'ordre d'aparició. Aquestes notes s'acostumen a trobar al peu de pàgina i remetent a la bibliografia.

- Mètode d'autor i any: insereix dins del text una forma abreujada de la referència bibliogràfica entre parèntesi (autor, i any de publicació, de vegades també la pàgina o pàgines en les quals es pot trobar). A mode d'exemple l'estil APA, creat i actualitzat per l'*American Psychological Association*.

En l'apartat de Normativa de la FIF (<http://www.fif.udl.cat/ca/estudis/normativa/>) es pot consultar informació més detallada en la Guia de treballs escrits en l'apartat de Bibliografia i referències.

9. Per què pot ser delictes plagiar?

El plagi constitueix com a mínim una ofensa seriosa i una manca de respecte vers el treball dels altres i pot arribar a constituir un delictes. Com ja s'ha explicat a l'inici d'aquest document, la legislació espanyola no contempla el mot plagi, però sí que apareix en els articles 270 a 272 del Codi Penal, on es considera com a delictes contra la propietat intel·lectual (Llei Orgànica 10, 1995):

“Será castigado con la pena de prisión de seis meses a cuatro años y multa de doce a veinticuatro meses el que, con ánimo de obtener un beneficio económico directo o indirecto y en perjuicio de tercero, reproduzca, plagie, distribuya, comunique públicamente o de cualquier otro modo explote económicamente, en todo o en parte, una obra o prestación literaria, artística o científica, o su transformación, interpretación o ejecución artística fijada en cualquier tipo de soporte o comunicada a través de cualquier medio, sin la autorización de los titulares de los correspondientes derechos de propiedad intelectual o de sus cesionarios.” (Article 270.1, p102)

Si es descobreix que un estudiant ha plagiat una informació, es pot enfrontar a conseqüències molt greus, i seran els òrgans competents de la Universitat els que les determinaran.

10. Eines de detecció de plagi de la Universitat de Lleida

La UdL disposa en el seu Campus Virtual d'una eina per detecció de plagi que permet analitzar i saber el percentatge de similitud amb altres treballs. Per a més informació consultar la pàgina web: http://www.ajudacv.udl.cat/ca/pdi_pas/deteccio_plagi/.

11. Altres accions acadèmiques deshonestes

En aquest apartat es recullen aquelles pràctiques incorrectes vinculades al desenvolupament de treballs escrits per part de l'alumnat que transgredeixen valors d'objectius formatius d'Educació Superior com són la honestat, confiança, responsabilitat, respecte i equitat (Comas, Sureda, Casero & Morey, 2011).

Es diferencien diverses pràctiques com (Comas, Sureda, Casero & Morey, 2011):

- Falsejament de referències bibliogràfiques:
 - a. Insertar referències bibliogràfiques que realment no s'han utilitzat.
- Falsejament de dades:
 - a. Presentar dades inventades, manipulades o similar en un treball o investigació.
- Pràctiques incorrectes en l'elaboració i presentació de treballs:
 - a. Elaborar un treball per ser lliurat per una altra persona.
 - b. Lliurar un treball elaborat per una altra persona.
 - c. Compraventa de treballs acadèmics.
 - d. Colaborar en l'elaboració d'un treball sense tenir permís.
 - e. Malmetre treballs d'altres estudiants.

12. Penes per plagiar o per incórrer en accions acadèmiques deshonestes

A la FIF no s'admet el plagi o altres accions acadèmiques deshonestes en cap de les seves activitats. En el cas que s'arribi a detectar una situació de plagi, el professorat responsable informará a la coordinació de la titulació, la qual, notificarà la situació a la/el Cap d'Estudis que ho elevarà a la Comissió d'Estudis de la FIF o Vicerectorat d'Estudiants i Ocupabilitats segons naturalesa de la infracció. La sanció a aplicar es podria tipificar de lleu a molt greu.

13. Bibliografia

- Comas, R., Sureda, J., & Oliver, M. (2011). Prácticas de citación y plagio académico en la elaboración textual del alumnado universitario. *Tesi*, 12(1), 359–385.
- Comas, R., Sureda, J., Casero, A. , & Morey, M. (2011). La integridad académica entre el alumnado universitario español. *Estudios pedagógicos (Valdivia)*, 37(1), 207-225. <https://dx.doi.org/10.4067/S0718-07052011000100011>
- España. Constitución Española. (BOE[en línia], núm. 311, 29-12-1978). <[https://www.boe.es/eli/es/c/1978/12/27/\(1\)/con](https://www.boe.es/eli/es/c/1978/12/27/(1)/con)>. [Consultada: 12 maig 2020]
- España. Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal. (BOE[en línia], núm. 281, 24-05-1996, pàg. 203). <<https://www.boe.es/eli/es/lo/1995/11/23/10/con>>. [Consultada: 19 març 2020].
- España. Ley 14/2011, de 1 de junio, de la Ciencia, la Tecnología y la Innovación. (BOE[en línia], núm. 131, 02-06-2011). <<https://www.boe.es/eli/es/l/2011/06/01/14/con>>. [Consultada: 14 maig 2020].
- España. Real Decreto Legislativo 1/1996, de 12 de abril, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Propiedad Intelectual, regularizando, aclarando y armonizando las disposiciones legales vigentes sobre la materia. (BOE[en línia], núm. 97, 22-05-1996, pàg. 14369-14296). <<https://www.boe.es/eli/es/rdlg/1996/04/12/1>>. [Consultada: 19 març 2020].
- Plagi (2019). Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans (2ªed). Recuperat de <https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=plagi&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0>
- Tripathi, R., & Kumar, S. (2009). Plagiarism: A Plague. Recuperat 21 febrer 2020, de <https://www.inflibnet.ac.in/caliber2009/CaliberPDF/64.pdf>.

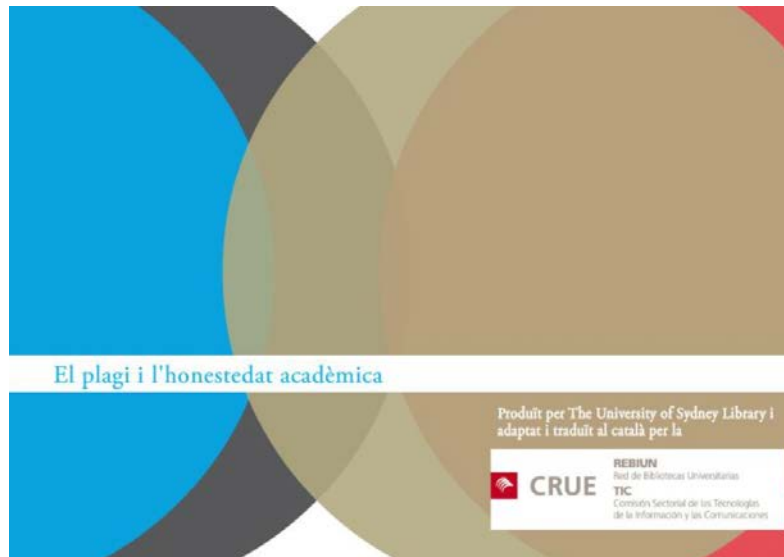
14. Annex: recursos

Imatge 1: Biblioguia de la Universitat de Lleida

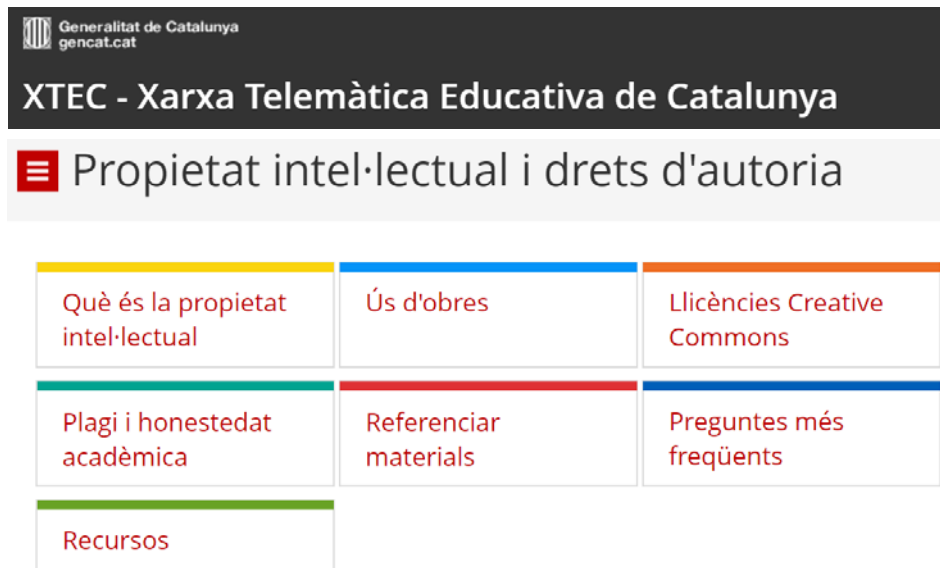
Font: Universitat de Lleida (<https://biblioguies.udl.cat/comcitar/plagi>)

Imatge 2: Vídeo sobre el plagi i l'honestat acadèmica

Font: Recurs a la Biblioguia de la UdL. Video original The University of Sydney Library i traduït al català per la Red de Bibliotecas Universitarias i la Comisión Sectorial de las Tecnologías de la Información y las Comunicaciones.

Imatge 3: Informació sobre el plagi de la Generalitat de Catalunya

Generalitat de Catalunya
gencat.cat

XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya

Propietat intel·lectual i drets d'autoria

Què és la propietat intel·lectual	Ús d'obres	Llicències Creative Commons
Plagi i honestat acadèmica	Referenciar materials	Preguntes més freqüents
Recursos		

Font: Generalitat de Catalunya (http://xtec.gencat.cat/ca/centres/propintel_dretauto/)

Imatge 4: Documental produït per tve sobre els reptes ètics de la propietat intel·lectual

11 ¡COPIAD, MALDITOS!

Reconocimiento

Reconocimiento/Compartir Igual

Reconocimiento/Sin Obra Derivada

Reconocimiento/No Comercial

Reconocimiento/No Comercial/Compartir Igual

Reconocimiento/No Comercial/Sin Obra Deriv.

creative commons

57:35

Font: Obtingut de la pàgina web de gencat.cat. ¡Copiad, malditos! (<http://copiadmalditos.blogspot.com/p/videos-el-documental.html>)

Imatge 5: Vídeo sobre plagi de la Universitat de Bergen

Font: Obtingut de la pàgina web de gencat.cat. Universitat de Bergen (<https://youtu.be/Mwbw9KF-ACY>)

Imatge 6: Pàgina web de la Federación Española de Sociedades de Archivística, Biblioteconomía, Documentación y Museística

Federación Española de Sociedades de
Archivística, Biblioteconomía,
Documentación y Museística

PLAGIO

Font: fesabid (<http://www.fesabid.org/bpi/plagio>)

Imatge 7: Resolució judicial de la sentència on s'analitza el possible plagi parcial de d'un Treball Fi de Màster entre dos alumnes d'infermeria

Plagio, copiar y pegar ¿Quién está libre de culpa?

Font: ilp Abogados (<https://www.ilpabogados.com/plagio-copiar-y-pegar/>)